

ACTA UNIVERSITATIS SZEGEDIENSIS

ACTA JURIDICA ET POLITICA

Tomus LXXIII.
Fasciculus 1–64.

E M L É K K Ö N Y V

DR. RUSZOLY JÓZSEF
EGYETEMI TANÁR

70. SZÜLETÉSNAPJÁRA

Balogh Elemér és Homoki-Nagy Mária
gondozásában

SZEGED
2010

Edit

Comissio Scientiae Studiorum Facultatis Scientiarum Politicarum et Juridicarum
Universitatis Szegediensis

ATTILA BADÓ, ELEMÉR BALOGH, LAJOS BESENYEI, LÁSZLÓ BLUTMAN,
PÁL BOBVOS, LÁSZLÓ BODNÁR, JÓZSEF HAJDÚ, MÁRIA HOMOKI-NAGY,
ÉVA JAKAB, JENŐ KALTENBACH, TAMÁS KATONA, JÁNOS MARTONYI,
IMRE MOLNÁR, FERENC NAGY, PÉTER PACZOLAY, BÉLA POKOL, JÓZSEF
RUSZOLY, IMRE SZABÓ, LÁSZLÓ TRÓCSÁNYI

Redigit

MÁRIA HOMOKI-NAGY

Nota

Acta Jur. et Pol. Szeged

Szerkesztőbizottság:

a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának
tudományos bizottsága

BADÓ ATTILA, BALOGH ELEMÉR, BESENYEI LAJOS, BLUTMAN LÁSZLÓ,
BOBVOS PÁL, BODNÁR LÁSZLÓ, HAJDÚ JÓZSEF, HOMOKI-NAGY MÁRIA,
JAKAB ÉVA, KALTENBACH JENŐ, KATONA TAMÁS, MARTONYI JÁNOS,
MOLNÁR IMRE, NAGY FERENC, PACZOLAY PÉTER, POKOL BÉLA,
RUSZOLY JÓZSEF, SZABÓ IMRE, TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ

Főszerkesztő

HOMOKI-NAGY MÁRIA

Kiadványunk rövidítése

Acta Jur. et Pol. Szeged

ISBN 978-963-9927-20-9

ISSN 0324-6523 Acta Univ.

ISSN 0563-0606 Acta Jur.

Felelős kiadó: Szabó Imre dékán

Korrektúra: Antal Tamás

Szövegszerkesztés: Marvanek Judit

Nyomdai munkák: SZTE JGYPK Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó

TARTALOM

<i>Előszó</i>	5
<i>Antal Tamás</i> (Szeged): A választási bíráskodás dualizmuskori intézménytörténetéhez. Szilágyi Dezső első bifurkációs javaslata (1891).....	9
To the History of the Institutions of Jurisdiction on Elections in the Dualism. The First Bifurcation Bill of Dezső Szilágyi (1891) (Summary)	
<i>Apró Ferenc</i> (Szeged): Jogászok Móra szegedi környezetében.....	31
Juristen in Szegeder Umwelt Móra's (Zusammenfassung)	
<i>Bacsó Kincső – Szondi Ildikó</i> (Szeged): Betegjogok érvényesülése egy szegedi felmérés tükrében.....	37
The Implementation of Medical Law upon an Empirical Research in Szeged (Summary)	
<i>Balogh Elemér</i> (Szeged): Rendszeres bizottságok a magyar büntetőjogi kodifikáció korai történetében.....	71
Systematische Kommissionen in der frühen Geschichte der ungarischen strafrechtlichen Kodifikation (Zusammenfassung)	
<i>Balogh Judit</i> (Debrecen): Iskolateremtők és iskolák. Képek a régi debreceni jogi kar professzori arcképcsarnokából.....	83
Lehrstühle und Schulen. Bildnisse aus dem Pantheon der ehemaligen juristischen Fakultät von Debrecen (Zusammenfassung)	
<i>Günter Baranowski</i> (Leipzig): Der Entwurf einer russischen Verfassung von 1820..	97
Az 1820. évi orosz alkotmány-tervezet (Összefoglalás)	
<i>ifj. Barta János</i> (Debrecen): Plágium avagy korlátlan írói szabadság? Zemplén megye két leírása a szerzői jogvédelmet megelőző időből.....	119
Plagiarism or Unlimited Authorial Freedom. Two Descriptions of Zemplén County Before the Period of Copyright Legislation (Summary)	
<i>Béli Gábor</i> (Pécs): Osztatlanság és osztály az Árpádkorban.....	131
Indivisibility and Division in the Period of the Árpád Dynasty (Summary)	
<i>Besenyei Lajos</i> (Szeged): Várható változások az öröklési jog területén.....	145
Voraussichtliche Änderungen auf dem Gebiet des Erbrechtes (Zusammenfassung)	
<i>Bezdán Anikó – Veres József</i> (Szeged): A nevesített jogi személy belső viszonyai...	155
Internal Relations of Denominated Legal Entity (Summary)	
<i>Bíró Gyula</i> (Debrecen): A szabálysértés fejlődéstörténete hazánkban, különös tekintettel a közlekedési szabálysértésekre és az objektív felelősségre.....	169
Entwicklungsgeschichte des Ordnungswidrigkeitenrechts in Ungarn mit besonderem Hinblick auf die Verkehrsverstöße und die objektive Verantwortlichkeit (Zusammenfassung)	
<i>Blazovich László</i> (Szeged): Tulajdonjog, családi vagyonjog és öröklési jog a Sváb tükörben.....	191
Proprietary Rights, Family Law of Property and Hereditary Rights in the Swabian Mirror (Summary)	
<i>Bodnár László</i> (Szeged): A nemzetközi szerződések kihirdetéséről. Aggályok, dilemmák.....	207
On Publication of International Treaties. Concerns, Dilemmas. (Summary)	
Both Ödön: A hazai reformkori büntetőjog-történet kutatásának szükségessége és lehetőségei.....	217

<i>Wilhelm Brauner</i> (Wien): Die Dauerhaftigkeit einer Kodifikation: 200 Jahre österreichisches ABGB.....	227
Egy kodifikáció életképessége: 200 éves az osztrák ABGB (Összefoglalás)	
<i>Fábián György</i> (Szeged): Európai parlamenti választások, 2009.....	241
The 2009 Elections to the European Parliament (Summary)	
<i>József Hajdú</i> (Szeged): Care management in long-term care.....	257
Eset-koordináció a tartós ápolás területén (Összefoglalás)	
<i>Gábor Hamza</i> (Budapest): Entwicklung des Privatrechts und die römischrechtliche Tradition in den Ländern der iberischen Halbinsel.....	277
A magánjog fejlődése és a római jogi tradíció az ibériai félsziget országaiban (Összefoglalás)	
<i>Heka László</i> (Szeged): A délszláv népek nemzetiségi mozgalmak a 19. században...	299
Nationalist Movements of South-slavic Populations in the XIX. Century (Summary)	
<i>Herczeg János – Szabó Kornél</i> (Szeged): Népesedés és anyaság az etika tükrében...	325
Family Planning, Reproductive Health, Ethical and Legal Questions (Summary)	
<i>Heinz Holzhauser</i> (Münster): Das neue deutsche Patientenverfügungsrecht.....	339
Az új német betegrendelkezési jog (Összefoglalás)	
<i>Homoki-Nagy Mária</i> (Szeged): Egy zálogszerződés története.....	347
The History of a Hypothecation Agreement (Summary)	
<i>Horváth Attila</i> (Budapest): A szovjet típusú diktatúra államigazgatási joga.....	359
Das Verwaltungsrecht des Diktatur nach sowjetischem Muster	
<i>Pál Horváth</i> (Budapest): Anfänge der Entfaltung der historischen Rechtsrichtung aus wissenschaftsgeschichtlicher Aspekt.....	375
A történeti jogi irány kibontakozásának kezdetei, tudománytörténeti nézőpontból (Összefoglalás)	
<i>Jakab Éva</i> (Szeged): Választási botrány az ókori Rómában.....	385
Ein Wahlskandal im antiken Rom (Zusammenfassung)	
<i>Józsa Zoltán</i> (Szeged): Közszervezet, közszolgálat, közbizalom: a változás útján....	399
Public Organisation, Public Service, Public Trust: on the Way of Change (Summary)	
<i>Juhász Zsuzsanna</i> (Szeged): A fogvatartott nők és gyermekeik védelméről.....	423
Protection of Women Prisoners and Their Children (Summary)	
<i>Kajtár István</i> (Pécs): A magyar városok jogtörténeti értékeiről.....	435
Über die rechtshistorischen Werte der ungarischen Städte (Zusammenfassung)	
<i>Karsai Krisztina</i> (Szeged): Jogirodalmi viták az Alkotmánybíróság egy határozata nyomán. A büntetőjogi törvényesség elve és a nemzetközi bűnügyi együttműködés.....	445
Wissenschaftliche Resonanz einer Entscheidung des Verfassungsgerichtes. Gesetzlichkeit und internationale strafrechtliche Zusammenarbeit (Zusammenfassung)	
<i>Kiss Barnabás</i> (Szeged): Az alapjogok korlátozása az Európai Unió nemzeti alkotmányaiban.....	455
Limitation of Fundamental Rights in National Constitutions of Member States of the European Union (Summary)	
<i>Lengyel András</i> (Szeged): Írt-e József Attiláról Móra?	467
Did Móra Write About Attila József? (Summary)	
<i>Heiner Lück</i> (Halle an der Saale): Verfassungs- und rechtshistorische Anmerkungen zur Operette „Der Zigeunerbaron“ von Johann Strauß.....	473
Alkotmány- és jogtörténeti megjegyzések Johann Strauss „A cigánybáró” c. operettjéhez (Összefoglalás)	
<i>Ferenc Makk</i> (Szeged): La Hongrie entre l'Empire Allemand et Byzance. La naissance du Royaume de Hongrie.....	489
Magyarország a német birodalom és Bizánc között. A magyar királyság létrejötte (Összefoglalás)	
<i>Gábor Máthé</i> (Budapest): Fundamental Sources of Hungarian Administrative Penal Law.....	499
A közigazgatási büntetőjog alaptörvényei (Zusammenfassung)	

<i>Matúz György</i> (Debrecen): Telekkönyvi rendszerünk kialakulása és működése. 1840–1973.....	511
The Evolution and Functioning of the Hungarian Land Registration. 1840–1973 (Summary)	
<i>Mészáros Rezső</i> (Szeged): A progresszív társadalomföldrajz szemlélete.....	537
The Approach of Progressiv Social Geography (Summary)	
<i>Mezey Barna</i> (Budapest): Munkáltatási modellek a reformkor büntetés-végrehajtásában.....	547
<i>Labour-Modells of the Penal Institution in the Reform Era</i>	
<i>Molnár Imre</i> (Szeged): Az ókori római jogi bűncselekmény-fogalom ismérvei.....	565
Merkmale des antiken römischrechtlichen Verbrechensbegriffes (Zusammenfassung)	
<i>Nagy Ferenc</i> (Szeged): A jogi tárgy német büntetőjogi dogmatörténetéről.....	591
Über die deutsche Dogmengeschichte des Rechtsgutes im Strafrecht (Zusammenfassung)	
<i>Nagyné Szegvári Katalin</i> (Budapest): A magánharc és a békeparancs szerepe a feudális büntetőjogban.....	605
The Role of the Feud and the 'Peace Of The Land' in Feudal Criminal Law (Summary)	
<i>Paczolay Péter</i> (Szeged): Az alkotmánybíráskodás egyes hatáskörei.....	615
Competences of the Constitutional Court of Hungary (Summary)	
<i>Papp Tekla</i> (Szeged): Corporate governance. Felelős társaságirányítás.	639
Corporate Governance (Summary)	
<i>Patyi András</i> (Győr): A közigazgatási bíráskodás alkotmányos háttérének eredete és jelentése.....	653
Constitutional Foundation of Judicial Review of Administration: Origins and Meaning (Summary)	
<i>Pecze Ferenc</i> (Budapest): Adalék két európai kettős államközösség hagyományához. A magyar-horvát és a lengyel-litván perszonálunió.....	671
Datum to the Custom of Two European Double State-Polities. The Hungarian–Croatian and Polish–Lithuanian Personal Unions (Summary)	
<i>Péter László</i> (Szeged): Juhász Gyula barátsága Dettre Jánossal.....	683
Gyula Juhász's Friendship with János Dettre (Summary)	
<i>Pokol Béla</i> (Szeged): Jogi oktatás, jogtudomány, gyakorlati jog.....	693
Rechtsunterricht, Rechtswissenschaft und juristische Praxis (Zusammenfassung)	
<i>P. Szabó Béla</i> (Debrecen): Magyarországi jogi doktorok számbavétele 1680-ból....	701
Panegyrische Aufzählung von ungarländischen Doktoren der Rechte aus dem Jahre 1680 (Zusammenfassung)	
<i>Püski Levente</i> (Debrecen): Az országgyűlés két házának viszonya a Horthy-korszakban.....	725
The Relationship between the two House of Hungarian Parliament in the Horthy Era (Summary)	
<i>Rác Lajos</i> (Budapest): A magyar egyház és államszervezés egymáshatása a korai századokban.....	739
The Relationship between Church and State Organization in the Early History of Hungary (Summary)	
<i>Révész Béla</i> (Szeged): A törvényesség és az alkotmány kategóriái az állambiztonság fogalomkörében – 1989.....	751
The Meaning of Legality and Constitutionalism in the Dictionary of State Security – 1989 (Summary)	
<i>Révész T. Mihály</i> (Győr): Andrássy Gyula útja a miniszterelnökségig.....	783
Graf Gyula Andrássy – Auf dem Pfad zum Ministerpräsidium (Zusammenfassung)	
<i>Stipta István</i> (Miskolc): A 19. századi angol közigazgatási jogvédelem és a magyar közigazgatási bíráskodás.....	793
Der englische Verwaltungsrechtsschutz und die ungarische Verwaltungsgerichtsbarkeit im 19. Jahrhundert (Zusammenfassung)	

<i>Srđan Šarkić</i> (Novi Sad): The Law of Property in Mediaeval Serbia.....	811
A tulajdonjog a középkori Szerbiában (Összefoglalás)	
<i>Szabadfalvi József</i> (Debrecen): Adalékok a magyar „tételes jogbölcészeti iskola” történetéhez.....	819
Beiträge zur Geschichte der „positivistisch-rechtsphilosophischen Schule” in Ungarn (Zusammenfassung)	
<i>Szabó István</i> (Budapest): A Nemzetgyűlés feloszlata az 1946. évi I. törvénycikk szerint.....	833
Die Auflösung der Nationalversammlung nach dem Gesetz nr. I aus dem Jahre 1946 (Zusammenfassung)	
<i>Gerhard Thüir</i> (Wien): Aus den Listen der Poletai in Athen.....	853
A poletai listáiból Athénban (Összefoglalás)	
<i>Tóth Lajos</i> (Szeged): Hazai agrárjogi viszonyok. 1948–1956	859
Einheimische agrarrechtliche Verhältnisse. 1948–1956 (Zusammenfassung)	
<i>Tóth Tihamér</i> (Budapest): Az ordoliberalis iskola palackpostája – a piacgazdaság eszméje egykor és ma.....	877
The Message from the Past: The Ordoliberal School of Competition Policy (Summary)	
<i>Trócsányi László</i> (Szeged): Kisebbségi politikák, kisebbségi jogok.....	891
Droits des minorités et politiques de minorités (Summary)	
<i>Varga Norbert</i> (Szeged): A kettős állampolgárság kapcsán felmerülő dogmatikai kérdések a dualizmus közjogában.....	905
The Arising Dogmatic Questions in Connection with the Dual Citizenship in the Public Law of the Dual Monarchy (Summary)	
<i>Vastagh Pál</i> (Budapest): A kanadai jogrendszer és a bírósági szervezet néhány jellegzetes vonása.....	927
Some Characteristic Features of the Canadian Legal System and the Judiciary (Summary)	
<i>Zoltán Végh</i> (Salzburg): Princeps legibus solutus?	943
Princeps legibus solutus? (Összefoglalás)	
<i>Zámbó Géza</i> (Szeged): Gyermekvédelmi gyámok ellenőrzése.....	957
Controlling of Child Welfare Guardians (Summary)	
<i>Zlinszky János</i> (Budapest): Külföldi rendi előjogok hazai elismerése a bécsi béke alapján.....	969
Anerkennung fremdländischer Ständeprivilegien in Ungarn sowie in den Erbländern Aufgrund der Satzung des Wiener Friedens § 15. (Zusammenfassung)	
<i>Ruszoly József</i> szakirodalmi munkássága (1959–2009). Válogatott bibliográfia....	987
Tartalomjegyzék.....	1015

KARSAI KRISZTINA

Jogirodalmi viták az Alkotmánybíróság egy határozata nyomán

*A büntetőjogi törvényesség elve
és a nemzetközi bűnügyi együttműködés*

*Nem mindig az a kérdés a fontos, hogy egy
eszme igaz-e vagy téves, vagy hogy van-e
egyáltalában világosan megoldható értel-
me; hanem sokkal inkább az, hogy gyü-
mölcöző munkát hoz-e.*

Max Planck

1. Bevezetés

A jubiláns tiszteletére írt rövid tanulmány egy alkotmánybírósági határozat – eddigi – jogirodalmi utóéletét veszi górcső alá, még hozzá azért, mert e határozat meglehetősen újszerű módon több szerzőt is a toll megragadására indított, akik a szakirodalmi lapok hasábjain véleményüket kifejtették a döntésről, illetve egymás, határozatról alkotott nézeteiről is. A szakmai vita rendkívül fontos a jogtudományokban (is), hiszen a társadalomtudományokban a korlátokat a megdönthetetlen – természeti – törvényszerűségek hiányában a más, hasonló gondolkodású tudósok állítják fel. E korlátok azonban már korántsem megdönthetetlenek. Éppen a tudományos vita az, ami a gyümölcsöt hozza, ahogy Max Planck említi, hiszen alkalmas arra, hogy a jogtudományt előbbre vigye: a különféle álláspontok ütközése előbb-utóbb konszenzust teremt, ami pedig alapja lehet a fejlődésnek.

Azért választottam ezt a témát, illetve a téma ilyen módú tárgyalását, mert a jubilánsban olyan tudóst látok, aki számára az előbbieken megfogalmazottak nem lehetnek idegenek, s jóllehet közvetlen tudományos érdeklődésem nem fedi a jubilánsét, mégis köszönhetem őt egyfajta rokonlelkű feldolgozással.

Ebben a munkában arra teszek kísérletet, hogy az alkotmánybírósági határozattal [32/2008. (III.11.) ABH] foglalkozó tanulmányok szintézisét megadjam, s értékeljem a döntéssel kiváltott szakmai vitát is. Bevonom a vizsgálatba az Alkotmány 57. cikk (4) bekezdését érintő módosításra vonatkozó álláspontokat is, mivel jelentős tartalmi átfedés van a két aktualitás mögöttes jelentésrendszerében. Az Alkotmány módosításáról

szót ejteni pedig azért sem haszontalan, mert 2009. december 1-jén hatályba lépett a Lisszaboni Szerződés, amivel egyidejűleg a módosítás is hatályosult.

Az alkotmánybírószági határozat és az azt követő szakmai vita mint témaválasztás nem áll messze részemről sem az egyéni érdeklődéstől, mivel Ligeti Katalinnal írt elemző tanulmányunk¹ is hozzátartozik a hazai viszonyok között gazdagnak mondható szakirodalmi terméshez. E tanulmány egyes elemeit ehelyütt is felhasználom, de nem zárkózom el a szakmai vitában felhozott más érvek hatására az álláspontom módosításától. A jubiláns tiszteletére írt munka ennek megfelelően összesen hat tanulmány² összefoglalására törekszik, amelyek egymást követően rövid időközben jelentek meg különböző szakfolyóiratok hasábjain.

2. Az alkotmánybírószági határozatról

Az Országgyűlés 2007. június 11-én törvényt fogadott el az Európai Unió, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között az Európai Unió tagállamai, valamint Izland és Norvégia közötti átadási eljárásról szóló Megállapodás [a továbbiakban: EUIN– Megállapodás] kihirdetéséről. A törvény az európai elfogatóparancs alkalmazását kívánta lehetővé tenni a Harmadik Pillér két társult állama, Izland és Norvégia vonatkozásában, lényegében a 2003. évi CXXX. törvényben foglalt feltételek mellett. Az az EUIN– Megállapodást kihirdető törvény alapján az európai elfogatóparancs alkalmazásának feltételei megegyeztek volna az uniós tagállamok és a két nem uniós tagállam viszonylatában. Ezzel kapcsolatban a köztársasági elnök alkotmányossági problémát látott, mert véleménye szerint az EUIN–Megállapodás 3. cikkének (2) és (3) bekezdése sérti az Alkotmányt. Ezért a köztársasági elnök 2007. június 27-én indítvánnyal fordult az Alkotmánybírószághoz. A köztársasági elnök véleménye szerint alkotmányellenes

- az EUIN–Megállapodást kihirdető törvény 3. cikkének (2) bekezdése, mert nem követeli meg, hogy az elfogatóparancs alapjául szolgáló cselekmény a kibocsátó állam joga és a végrehajtó állam joga szerint azonos tényállási elemekkel minősüljön bűncselekménynek,
- az EUIN–Megállapodást kihirdető törvény 3. cikkének (3) bekezdése, mert bizonyos – mindenekelőtt a terrorizmushoz és a szervezett bűnözéshez kapcsolódó – bűncselekmények esetén kizárja a kettős büntethetőség követelményének alkalmazását,
- az EUIN–Megállapodást kihirdető törvény 3. cikkének (4) bekezdése, mert abban Magyarország azt vállalja, hogy bizonyos feltételek mellett nem alkalmazza a kettős büntethetőség követelményét az átadási eljárás során.

¹ KARSAI Krisztina – LIGETI Katalin: *Magyar alkotmányosság a bűnügyi jogsegélyjog útvesztőjében*. Magyar Jog 2008/6 399-408. p.

² BALOGH-BÉKESI Nóra: „Közös európai alkotmányjog” vagy szuverenitás-transzfer esetről esetre (a magyar alkotmánybírószági döntéséről az EU, valamint Izland és Norvégia közötti átadási eljárásról szóló megállapodás tárgyában) Jogtudományi Közlöny 2008/6 310-315. p.; CHRONOWSKI Nóra: *Nullum crimen sine EU?* Rendszertani Szemle 2008/4 39-60.p.; KOVÁCS Péter: *Az EUIN-megállapodás és az alkotmányosság*. Magyar Jog 2008/6 409-413.p.; RAISZ Anikó: *Keresztúton az európai elfogatóparancs – avagy emberi jogi aggályok az Alkotmánybírószági határozata kapcsán*. Jogtudományi Közlöny 2008/7-8 387-393. p.; VINCZE Attila: *Az Alkotmánybírószági esete az Unió által kötött nemzetközi szerződésekkel*. Európai Jog 2008/4 27–34. p.

ság és hogy vajon az 1996. évi XXXVIII. törvény (Nbjt.), valamint a 2003. évi CXXX. törvény megfelel-e az Alkotmánybíróság mércéjének.

Az Alkotmánybíróság egyúttal utalt arra, hogyha az Alkotmánynak már hatályba lépett volna a 2007. évi CLXVII. törvénnyel módosított 57. § (4) bekezdése, akkor nem merült volna fel alkotmányossági probléma. Az alkotmánymódosítás miniszteri indoklása szerint a módosítást az tette szükségessé, hogy a Magyar Köztársaság együtt tudjon működni a kölcsönös elismerés elve alapján a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozásában közreműködő más államok bíróságaival és hatóságaival. Az alkotmányozó tehát abból indult ki, hogy a kölcsönös elismerés elvének alkalmazása – különösen az a lehetőség, amely kettős inkrimináció hiányában is előírja más uniós, vagy társult állam büntető igazságügyi hatósága által hozott határozat kölcsönös elismerését – érinti a büntetőjogi legalitás elvét.⁶ Sőt, a kölcsönös elismerés adott esetben kifejezetten sértheti a *nullum crimen sine lege* elvet.

3. Az odaadás és a látszatkritika

Balogh-Békesi Nóra (Károli Gáspár Református Egyetem) európa jogász, tanulmányában elfogadja az AB határozat többségi indokolását, jó megoldásnak tekinti azt, s méltatja az alkotmánybírák erőfeszítéseit, amit a probléma „európai alkotmánykötelékben” történő megválaszolására tettek. Kifejti, hogy a határozat jó példa lehet a „közös európai alkotmányjog” felé vezető úton, attól azonban megfosztja az olvasót, hogy e célkitűzés (?) tartalmáról akár egy mondatnyival is többet megtudjon.

Az alkotmánymódosítás vonatkozásában pedig azt állapítja meg, hogy az Alkotmány ezzel a fenti alapelv alól tesz kivételt, s üdvözli a tényt, hogy az alkotmányozó Országgyűlés értelmezte a *nullum crimen sine lege* elvet. Mivelhogy így lehet csak biztosítani az európai bűnügyi együttműködésben (európai elfogatóparancs és átadási rendszer) a zavartalanságot. E cikk megfelelő módon bemutatja az AB határozatának tartalmi egységeit, ebből pontos képet kaphatunk a határozat lényegéről, s mivel a szerző nem lát semmi kritikálnivalót a döntésben, teljes szakmai odaadásával támogatja azt.

A nemzetközi jogász *Raisz Anikó* (Miskolci Egyetem) emberi jogi szempontokból véleményezi az Alkotmánybíróság határozatát, s a cím alapján azt sugallja az olvasónak, hogy kritikai elemzésre számíthat a cikkben.

Ezzel szemben azonban nem válik világossá, hogy mely pontokon is kritizálja emberi jogi oldalról a határozatot, az emberi jogokról csak általában véve beszél, a problémákat kifejtés nélkül említi, mintegy azt sugallva, hogy ezek mindenki számára ismertek. A két példa említése pedig azért félrevezető, mert egyik sem érintette érdemben – például – az EJEE garanciális tartalmát.

⁶ Az alkotmánymódosítás elfogadott szövege a logikai követelményeknek sem felel meg, amennyiben elfogadjuk a módosítás indokolás szerinti tartalmi indokait, azaz a választott nyelvtani megfogalmazás (diszjunkció, azaz „vagy”) nem azt jelenti, amit – véleményünk szerint – az alkotmányozó meg akart fogalmazni. Ezt kiválóan bizonyítja az alkotmányos tilalom hipotetikus megfordításából fakadó értelem, ami szerint tehát csak akkor lehetne valakit bűnösnek nyilvánítani az alkotmányos rendelkezésnek megfelelően, ha a cselekménye a magyar jog szerint és a nevezett más állam joga szerint is bűncselekmény. Nyilvánvalóan nem ennek megfogalmazása volt az alkotmányozó célja, de mégis úgy tűnik, mintha itt a magyar nyelv kettős tagadásának nyelvtani szerkezetét és a mögöttes logikai formulát figyelmen kívül hagyták volna. E problémáról bővebben lásd CHRONOWSKI Nóra: *Nullum crimen sine EU?* Rendészeti Szemle 2008/4 39-60.p.; SZILÁGYI Péter: *Szövegértésből elégtelen*. Népszabadság, 2008. január 26. (Olvasói levelek).

Raisz egyetért az AB véleményével, s osztja a kettős büntetendőség lazításával kapcsolatos kételyeket. Ragaszkodik annak fenntartásához az európai elfogatóparancs rendszerében: „ne csak elnevezésében és adott esetben büntetési tételében mutasson hasonlóságot a két bűncselekmény, hanem minden releváns tényállási elem tekintetében.” Sajnos, szinonimaként használja tanulmányában a „kettős büntetendőség” és „kettős büntetendőség” kifejezéseket, ami nem elfogadható: a büntetőjog *terminus technicusait* nem lehet eltérő tartalommal felruházni ennek külön meghatározott indoka nélkül. *Raisz* részben szembeszáll *Bragyova* különvéleményével (aki a kiadási jogviszonyt nem tekinti olyanak, mint amiben büntetőjogi felelősségrevonás történe) s felteszi a kérdést: „ha az Emberi Jogok Európai Bírósága is ezt az elvet követné, megszületett volna-e a *Soering*-hez hasonló ítéletek sora”? Ehelyütt csak azt kívánom megjegyezni, hogy meglehetősen kiforratlan párhuzamnak tekinthető ez a kijelentés, mivel a *Soering*-ügyben (14038/88) a kiadási jogviszonnyal kapcsolatosan a kínzás, a megalázó és embertelen bánásmód tilalma merült fel, s a Nagy Britanniát elmarasztaló ítélet (ami a német állampolgár USA-nak történő kiadását „kritizálta”) egyes amerikai szövetségi államok halálbüntetés előtti „siralomházi” gyakorlatára vonatkozott. „A *Soering*-hez hasonló ítéletek sora” halmazra pedig csak úgy tekinthetjük, mint azon ítéletek összességére, amelyek mind erre a tilalomra vonatkoztak, hiszen eltérő elvi alapokon nem nyugodhatnak hasonló ítéletek. A kínzás tilalmával viszont nem szerencsés a törvényesség teljesen eltérő elvét összemosni.

Érdemes még felhívni a figyelmet *Raisz* véleményére az *Advocaten voor de Wereld* ügyről: megállapítja ugyanis, hogy az Európai Bíróság objektív és ésszerű okok hiányában döntött úgy ahogy, majd kijelenti, hogy a magyar Alkotmánybíróság is alkalmazhatónak látja ugyanezt az érvelést analóg módon. Ezzel lényegében – bár sejtésem szerint nem szándékoltan – az Alkotmánybíróság döntését is megkérdőjelezi. Végezetül kijelenti, hogy az európai elfogatóparancs rendszerében „egyfajta felelősségi zavar” állt be abból a szempontból, hogy melyik államot is terhelné a felelősség az esetleges emberi jogi jogsértések miatt. Tekintettel arra, hogy ezt nem fejt ki bővebben, nem lehet eldönteni, hogy vajon a tagállami jogvédelmi mechanizmusok, amelyek a kiadási (átadási) eljárásban érvényesülnek, miért nem alkalmasak továbbra is; állításával azt sugallja, hogy ezek már nem működnek, mivel az uniós instrumentumok, véleménye szerint a jogvédelem kérdését „a nemzeti bíróságok szintjéről közösségi vagy legalábbis kváziközösségi szintre helyezik.” Sajnos, nem világos, hogy miből következtek ezekre az eléggé fajsúlyos eredményekre.

4. Európai jog: elégtelen?

Vincze Attila ragyogó cikkében az európai alkotmányjogász (Eötvös Lóránd Tudományegyetem) szemével tekint az AB határozatára, s elemzésének hangsúlyát az uniós jog (közösségi jog) és a belső jog viszonyából fakadó hatásköri kérdésekre helyezi.

A szerző az Alkotmánybíróság közösségi joghoz fűződő viszonyát, ami végsősoron az Alkotmány és a közösségi jog viszonyát is meghatározza, nemes egyszerűséggel masszatolásnak nevezi, s megállapítja, hogy jogforrástani csiki-csukit nyitott az AB a korábbi, helyesnek ígérkező döntéseitől (744/B/2004. ABH, 1053/E/2005 ABH) eltérő 72/2006. (XII.15.) AB határozattal. Ebben ugyanis kimondta, hogy az alapító szerződések mint elsődleges jogforrások (illetve az irányelv mint másodlagos) közösségi jogként

a belső jog részei, s hogy ezek nem lehetnek nemzetközi szerződések (mármint alkotmányos értelemben), mivel a Magyar Köztársaság az EU tagja. Ebből az is következik, hogy mivel az Alkotmánybíróság hatásköre minden belső jogi normára kiterjed, a közösségi jog felülvizsgálhatóságának sincs akadálya.

Mivel az EUIN megállapodást nemzetközi jogi szerződésnek minősíti az Alkotmánybíróság, de nem az elsődleges közösségi jog részének, ezért hatáskörét az Abtv. 1. § a) pontjára alapítja, ami a már elfogadott, de még ki nem hirdetett nemzetközi szerződés ratifikációs törvényének alkotmányellenességének vizsgálatát teszi lehetővé. Vincze igen kritikusan az AB megállapításait illetően, egyenesen megmosolyognivalónak s helyenként komolytalannak minősíti a többségi vélemény passzusait. Ezt arra a tényre vezeti vissza a szerző, hogy véleménye szerint az AB az osztott extern hatáskörben megkötött nemzetközi szerződések közösségi jogi (illetve ezzel párhuzamosan hazai jogi) rendszerbeli helyét nem volt képes meghatározni.

Az EUIN megállapodást az EU az EUSZ 38. cikke alapján kötötte meg, ami azt mondja ki, hogy a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködésre vonatkozó nemzetközi szerződésekre alkalmazni kell az EUSZ 24. cikkét, azaz a szerződéseket az EU saját szerződéskötési képességgel köti meg. Ugyanis az nem vitás, hogy tartalmilag az EUIN megállapodás a korábbi harmadik pillér egyik témakörében született meg, az EUSZ 31. cikk (1) bek. b) pont szerint a kiadások megkönnyítése érdekében. Az, hogy az EU *sui generis* szerződéskötési képességgel rendelkezik ebben a tárgykörben más államokkal való szerződések megkötésére, még nem jelenti azt, hogy e hatásköre kizárólagos lenne. Bizonyos kérdésekben, mint ahogy itt is, a szerződés tárgya osztott hatáskörbe esik, mind az EU, mind a tagállamok szerződő felei lehetnek a kérdéses szerződésnek (ezért lehetett például egy szerződésbe foglalni, s nem mindegyik tagállam külön-külön kötögette a szerződéseket). Emiatt – ha jobban megnéznénk – a szerződés szövege és tartalma is olyan, aminek egy része uniós (közösségi), más része pedig tagállami hatáskörbe tartozik. Mindebből az is következik, hogy az AB felülvizsgálhatja a magyar hatáskörbe eső normatív jogi aktusokat, de a szerződés azon passzusait, amelyek a közösségi hatáskörben születtek – eddigi gyakorlata alapján aligha. Vincze ezért azt hiányolja, hogy először is le kellett volna folytatni a vizsgálatot, hogy vajon a köztársasági elnök által megkifogásolt rendelkezések mely részhez tartoznak. Ennek hiányában nem feltétlenül jut jó eredményre az AB, mivel a megosztott hatáskörben megszületett nemzetközi egyezmények teljes alkotmánybírósági felülvizsgálata a közösségi hűség elvét is sértheti (vagy másképpen a lojalitás elve, EKSZ 10. cikk).

Végül Vincze elismeri az AB eredményét, azaz nem vitatja a döntés helyességét, kritikája lényegében az utat és a gondolatmenetet érinti, ahogyan az AB eljutott a verdiktig.

5. Alkotmányjog, európai jog és magyar nyelvtan: elégtelen?

A Pécsi Tudományegyetem „színeiben” Chronowski Nóra alkotmányjogász kiváló cikkében az alkotmánymódosítást teszi közelebbi vizsgálódása tárgyául, s végül eljuttatja az eredményre, az alkotmányozó Országgyűlés szemére veti, hogy olyan rendelkezést alkotott, ami joglogikailag követhetetlen, jogpolitikailag pedig inadekvát. Követhetetlen, mivel a kettős tagadás nyelvi szerkezetét nem veszi figyelembe, s olyan tartalmat közvetít, ami biztosan nem lehetett a módosítás indoka: a már hatályba

lépett szöveg ugyanis azt jelenti, hogy csak akkor lehetne valakinek a bűnösségét megállapítani, ha cselekménye az elkövetés idején a magyar jog szerint és (...) a másik állam joga szerint is bűncselekmény. A módosítási szándék ezzel szemben áll, mivel – az Indokolás szerint is – éppen azt akarták elérni, hogy a törvényesség elve ne legyen akadálya más államokkal való együttműködésnek, akkor sem, ha az adott bűncselekmény a magyar jog szerint nem bűncselekmény. Mindemellett inadekvát is *Chronowski* szerint a módosítás, mivel a kettős inkrimináció követelményének ilyen radikális félretételét semmi nem indokolja. Az Alkotmány megnyitása szükségtelen is véleménye szerint, mivel a nemzetközi bűnügyi együttműködés nem áll még olyan előrehaladott szinten, hogy bármelyi uniós belpolitikai aktor akár már most szorgalmazná ezt.

A szerző kritizálja lényegében a módosítás minden fogalmi elemét, s nem csupán azt mutatja ki, hogy azok további értelmezésre szorulnak, hanem azt is, hogy jelentős dilemmákat és értelmezési problémákat fognak okozni, amennyiben a rendelkezést érvényre kívánjuk juttatni. *Chronowski* következtetéseivel egyetértve ezt a megállapítást annyiban fokoznám, hogy e problémák éppenhogy az Alkotmány szabályának (vagy legalább a mögöttes alkotmányozói szándék) érvényre jutását fogják megakadályozni, s nem utolsósorban pedig majdhogynem áthághatatlan jogi akadály elé állítják az EU-s kriminálpolitikában a többi tagállammal együttműködni kívánó mindenkori kormányzatot.

6. Büntetőjog: elégtelen?

Mind az AB határozata, mind az Alkotmány módosítása tárgyát képezi *Ligeti Katalin* (Eötvös Lóránd Tudományegyetem) és jelen cikket jegyző *Karsai Krisztina* (Szegedi Tudományegyetem) büntetőjogászok közös tanulmányának. Ebben – szerzőtársammal egyetértve – kifejtjük véleményünket a határozat legfontosabb tartalmi elemeiről, illetve az Alkotmánymódosítás „lehetetlensége” mellett is érvelünk. E cikkekre a nemzetközi jogász és alkotmánybíró *Kovács Péter* (Pázmány Péter Katolikus Egyetem egyetemi tanára) válaszcikket közölt a Magyar Jog hasábjain, ezért érdemesnek tartom a szerzőtársammal jegyzett tanulmányt *Kovács Péter* megjegyzéseivel együtt bemutatni. Ehelyütt nem kívánok minden egyes kritikai megjegyzésre reagálni, mivel azok egy része nem érdemi jellegű, de a határozat általunk megadott elemzését és értelmezését érintő fontos kifogásokra mindenképpen kitérek.

Általában véve megállapítható, hogy alapvető ellentét van a két cikk érdemi része között, s *Kovács* azt rója fel nekünk, hogy több esetben nem is a határozathoz tartozó kérdéseket tárgyaltunk, illetve olyan elemeket véltünk felfedezni az AB határozatában, amelyek abban nem, vagy nem úgy szerepeltek. Kifejezetten pasztikus hasonlattal él, amikor a kitömött, elhelyezett és megcélzott, majd így könnyen el is ejtett vad trófeájával való büszkélkedésnek tekinti a határozatról alkotott kritikánkat.

Kovács szemünkre hányja, hogy az „EUIIN-megállapodás alkotmányellenessége” kifejezést használjuk, ami helytelen, hiszen az AB legfeljebb az azt kihirdető törvényt nyilváníthatja alkotmányellenesnek: a kritika jogos, ugyanakkor maga az AB is többször – hozzánk hasonlóan – megtévesztően fogalmaz. Ez persze nem mentesít bennünket, az elemzők szerepében effajta pontatlanság nem igazán kívánatos.

Szerzőtársammal azon a véleményen vagyunk, hogy a bűnügyi együttműködés eljárásai nem tekinthetők tartalmi értelemben büntetőeljárásnak, mivel nem az érintett sze-

mély büntetőjogi felelősségének megállapítását s büntetőjogi szankció kiszabását szolgálják.⁷ Önmagában az a tény, hogy az nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVI. törvény (Nbjt.) háttérjoganyagául a büntetőeljárás törvény szolgál, még nem teszi például a kiadatási eljárást vagy akár az átadási eljárást tartalmi értelemben is büntetőeljárássá, hiszen ezen utóbbi eljárásokban az érintettet – ahogy arra fentebb történt utalás – csak korlátozottan illetik meg a büntetőeljárás alapjogok. Mindezek miatt nem tartottuk elfogadhatónak, hogy az Alkotmánybíróság evidenciaként kezelje a határozatot, hogy a kérdéses kontextusban olyan büntetőeljárásokról van szó, amelyekben az anyagi jogi törvényesség elve érvényesül, tudniillik, hogy bűnösség-megállapítás, illetve büntetéssel sújtás történik. A törvényesség elve nem vetíthető ki az államok közötti bűnügyi együttműködési eljárásokra, s ezen az sem segít, ha a határozat olyan megfogalmazást igyekszik adni, amely elegánsan elmosza a határokat, s emiatt ellenkező értelmezést sugall.⁸

Ezt azonban Kovács nem így látja, hanem fenntartja a törvényesség elve tág értelmezésének helyességét, s állítja, hogy az AB eddig is ezt az értelmezést követte. Emiatt hiányolja, hogy a konkrét határozat kritikáját miért nem a büntetőjogi legalitás tekintetében kialakított eddigi gyakorlat bírálatával együtt bocsátottuk közre, s így a következetlenség bélyegét igyekszik művünkre ragasztani. A következetlenség gyanúját senki sem szereti, mi sem, így annyit mindenképpen szükségesnek tartok megjegyezni, hogy eddig ebben az összefüggésben – azaz kiadatási-jogsegély viszonylatban – még nem alakíthatott ki véleményt az AB a legalitás elvéről, így legfeljebb terjedelemlővel szemponyjából lett volna értelme korábbi határozatokat analizálni.

Kimutattuk továbbá, hogy az AB a kettős inkrimináció elvét a nemzetközi bűnügyi jogsegélyjogban megszokott tartalmától eltérően értelmezi. Az Alkotmánybíróság ugyanis – a határozat alapján megfogalmazott véleményünk szerint – a hazai és a megkereső állam joga szerinti tényállás teljes azonosságát követeli meg, ami a gyakorlatban a jelenleg alkalmazott absztrakt kettős inkrimináció helyett a konkrét kettős inkrimináció vizsgálatát követeli meg. A hazai és a külföldi büntetőjog azonossága szinte sohasem fog teljesülni, hiszen még az uniós államok büntetőjoga között is óriásiak az eltérések, a nem uniós államok büntetőjogát nem is említve. Véleményünk szerint, ha az Alkotmánybíróság valóban teljes tényállásazonosságot kíván meg – márpedig a határozatból ez tűnik ki –, akkor módosítani kell az Nbjt. kettős inkriminációra vonatkozó rendelkezését⁹. Ez azonban azzal járhat, hogy a büntetőjogok nagymértékű különbözősége miatt a gyakorlatban lehetetlenné teszi majd hazánk részéről a nemzetközi együttműködést büntetőügyekben.

⁷ Azt itt képviselt álláspont egyben a nemzetközi szakirodalomban is általánosan elfogadott nézet. Lásd például az angol szakirodalomból Lord RUSSELL: „the broad principle that it is to the interest of civilized communities that crimes ... should not go unpunished, and ... that one state should afford to another every assistance towards bringing persons guilty of such crimes to justice” [Arton-ügy, 1 Q.B. [1896] 111], illetve a francia jogirodalomból FAUCHILLE: „coopération des Etats pour la bonne administration de la justice pénale” [FAUCHILLE: *Traité de droit international public*. Paris, 1922, 457. o.].

⁸ „Magyar közhatalmi cselekvés, mely a magyar Alkotmány hatálya alá tartozó személyek büntetőjogi felelősségére vonására irányul anélkül, hogy a felelősségre vonás alapjául szolgáló cselekmény a magyar jog szerint büncselekmény lenne.” IV. pont; „A magyar állam olyan cselekmény miatt is bűnössé nyilvánításhoz vezető büntető eljárásra ad a területi joghatósága alatt álló olyan személyt, akinek cselekménye nem büntethető a magyar jog szerint.” Paczolay Péter párhuzamos véleménye 5. pont.

⁹ Kettős inkrimináció az Nbjt.-ben: a cselekmény, amely miatt kérik, vagy nyújtják a jogsegélyt, mindkét állam törvényei szerint büntetendő legyen [5.§ (1) bekezdés a) pont].

Kovács e fejtegetést tekinti az egyik kitömött vadnak, azaz úgy véli, hogy az AB még áttételesen sem utalt erre, s azt sugallja, hogy szakmai vérmérsékletünk láttatta velünk azt, amit az AB nem is vizsgált. Védelmesen kívánván korábbi álláspontunkat, s életet lehelvén a már elpusztult vadba, jelezném, hogy abból, hogy az AB az EUN-megállapodás 3. cikk (3) bekezdésében szereplő bűncselekményekkel kapcsolatosan a magyar Btk. tényállásaira vonatkozó megfeleltethetőséget a határozatban szereplő fogalmi feszességben vizsgálta, levonható ilyen következtetés. Ha azonban a döntéshozatalban részt vevő alkotmánybíró ezt nem így látja, abban része lehet mindannak az előkészítő munkának, ami a döntést megelőzte, de mivel mindez nem jelent meg a határozat szövegében, az eltérő következtetések kritizálása önmagában nem adekvát. Ettől függetlenül még el tudom fogadni, hogy az AB nem kívánta a kettős inkrimináció elvét másként értelmezni.

Ligeti Katalinnal közösen jegyzett cikkünkben megállapítottuk továbbá, hogy véleményünk szerint az Alkotmánybíróság határozatának messzemenő következményei lehetnek a hatályos jogsegély jogi rendelkezéseire is. Ezzel kapcsolatban azt ki kell emelni, hogy sem a köztársasági elnök indítványa, sem az Alkotmánybíróság határozata nem tulajdonít jelentőséget a büntetőjogi terminológiának. Azaz mind a két dokumentum szinonim fogalomként használja a kettős büntetendőséget, illetve kettős büntethetőséget, valamint általánosságban a büntetendőség, büntethetőség szópárt. Ez az alkotmánybírói határozat értelmezése szempontjából jelentős probléma, hiszen vélelmezhetően az Alkotmánybíróság nem kívánta a kettős inkrimináció jelenlegi szabályait felülírni. A szavak nyelvtani értelmezése azonban – sajnos – ezzel ellentétes eredményre vezet.

Végezetül megemlítettük, hogy még mielőtt a köztársasági elnök indítványában felvetette volna, hogy a kettős büntetendőség követelményétől való eltekintés sértheti a büntetőjogi legalitás elvét, az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárás keretében – az európai elfogatóparancsot a belga jogba átültető törvénnyel kapcsolatban – már vizsgálta ezt a kérdést. Maga az Alkotmánybíróság is utal arra, hogy az Európai Bíróság a C-303/05 *Advocaten voor de Wereld*-ügyben már vizsgálta ezt a kérdést¹⁰, de nem foglalkozik érdemben az Európai Bíróság döntésével. Ez annál inkább is meglepő, mivel az Alkotmánybíróság az Európai Bíróság döntésével szögesen ellentétes álláspontra jutott. Ugyan az Európai Bíróság döntésében az európai jogot értelmezte, az Alkotmánybíróság pedig a magyar Alkotmányt, mégis tekintettel arra, hogy az uniós jog elsődlegessége a magyar Alkotmány vonatkozásában is – bizonyos fokig – érvényesül, az Európai Bíróság döntésének érdemi „mellőzése” semmiképpen sem megfelelő. Különösen úgy nem, hogy az Európai Bíróság az általa is elismert törvényesség elvét a közösségi jog forrásának (mint a tagállamok közös alkotmányos hagyományából eredő jogelvet) tekinti, s ezt szem előtt tartva mondta ki lényegében a kettős inkrimináció oldásának összeegyeztethetőségét a törvényesség elvével.

Kovács alkotmánybíró e konkrét megállapításainkkal érdemben nem foglalkozott, hanem inkább azt róta fel, hogy a *Van Esbrock* ügy (C-436/04) említését nem írtuk az AB javára. Feltehetően azért tettünk így egyébként, mert annak tartalma (misperint Norvégia vonatkozásában is érvényesülhet a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 54. cikke, a ne bis in idem) nem kapcsolódik a legalitás elvéhez.

Kifejezetten érdekesnek tartom *Kovács Péter* a határozat lényegére is utaló megállapítását, melyből az következik, hogy az AB határozatát úgy is lehet tekinteni, mint ami

¹⁰ 733/A/2007. AB hat. X. pontja.

a kettős büntetendőség elve alóli „kivétel” intézményének összeegyeztethetőségét teremti meg az Alkotmánnyal (IV. pont utolsó bekezdés alapján). Nos, véleményem szerint éppen ezt nem teszi meg, hanem sebészi pontossággal metszi fel az eddigi európai együttműködési rendszer elvi (alkotmányos) alapját s helyezi teljességgel kétséges helyzetbe azt. Ez pedig a 2003. évi CXXX. törvény alkotmányellenességének „rémét” idézi: majd meglátjuk, hogy mire jut vele – ha lesz rá alkalma – az Alkotmánybíróság.

7. Zárszó

E hat tanulmány rövid bemutatásával – úgy vélem – nem csupán kollégáim szakmai munkásságának egy szeletét vázoltam fel, hanem a témakör lényeges problémaköreit is reflektorfénybe állíthattam. Tettem azt azért, mert kifejezetten üde színfolt a hazai szakirodalom hasábjain a tudományos vita, s úgy ítélem meg, hogy jubilánsunkat, Ruszoly József professzort ezen üde színfoltról készített felvétellel, ti. a sokféle vélemény metasztézével kellő módon megtisztelhetem születésnapja alkalmával.

KRISZTINA KARSAI

WISSENSCHAFTLICHE RESONANZ EINER ENTSCHEIDUNG DES VERFASSUNGSGERICHTES. GESETZLICHKEIT UND INTERNATIONALE STRAFRECHTLICHE ZUSAMMENARBEIT

(Zusammenfassung)

Dem Jubilar gewidmeter Beitrag beschäftigt sich mit der Entscheidung des ungarischen Verfassungsgerichtshofes [32/2008 (III.11.) ABH] über das Gesetzlichkeitsprinzip in einem ganz neuen Kontext, nämlich wie der Grundsatz nullum crimen sine lege mit den neuesten europäischen Rechtstendenzen (dem europäischen Prinzip der gegenseitigen Anerkennung) zu vereinbaren ist, und ob dieser Grundsatz seine traditionelle Bedeutung in grenzüberschreitenden Verfahren (Auslieferung) behält oder eher neue Wege aufweist. In zweiter Linie wird im Beitrag die neueste Abänderung der ungarischen Verfassung behandelt, die Artikel 57 Abs. 4 betrifft und das Inhalt des Prinzips nullum crimen sine lege etwas verändert, es relativiert.

Die Methodik des Beitrages folgt einer Literaturanalyse: die zu diesen Fragen veröffentlichten Artikel anderer Wissenschaftler werden unter Lupe genommen und analysiert. Durch diese Analyse wird versucht zu ertappen, wie die herrschende Meinung zur uVerfG-Entscheidung und zur Verfassungsmodifizierung gerade entsteht, was deren Kernelemente sind sowie welche die Punkte sind, die gleich akzeptiert worden sind und welche, die bis heute umstritten blieben (wissenschaftliche Resonanz).